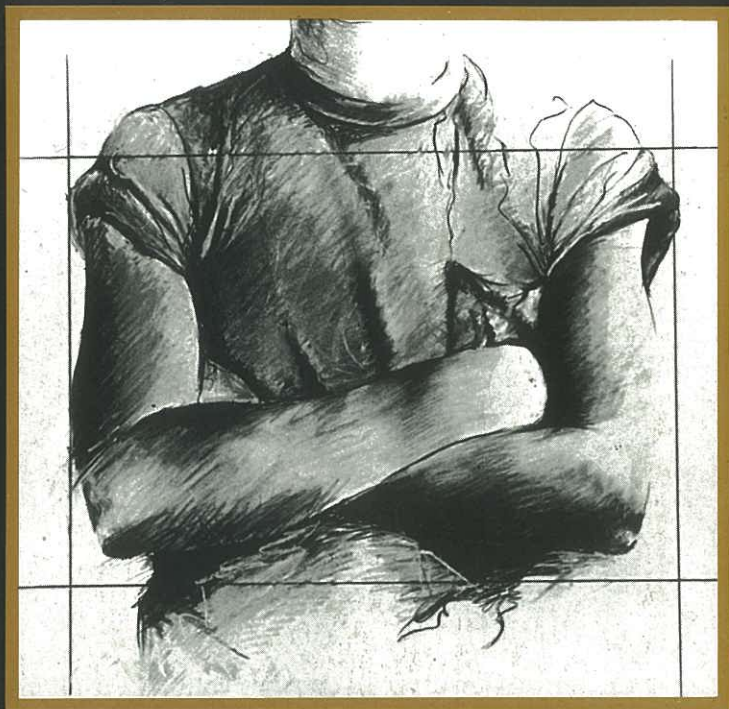

מֵרֵד הַיִּמַּיִם

מחזה מאת יהושע סובול
במאית נולה צ'לטון

גרבר הפקות

מֵרֵד הַיִּמָּיִם

מחזה מאת: יהושע סובול
במאית: נולה צילטון
תפאורה ותלבושות: עדנה סובול
תאורה: פליס רוס

משתתפים:

יענקלה בן-סירא, איציק ויינגרטן, עזרא כפרי, רוברטו פולק,
אבי פניני, ארנון צדוק, גדעון שירין
עוזרת במאי: חנה בן-זקן

הפקה:
"גרבר הפקות"

סמדר פריץ
עיצוב גרפי: פיליפ בולקיה
איור: דיתה עמיאל
צילומים: אלכס ליבק

ביצוע תפאורה: ש.א.א. תכנון וביצוע

הפקה זו לא היתה מתאפשרת אלמלא עזרתם האדיבה של:
יצחק (אייק) אהרונוביץ, נמרוד אשל, יוש הלוי, ולטר מיכאליס, יהודה
(גיא) נאמן, איגוד הימאים, ארכיון ידיעות אחרונות, ארכיון העבודה,
בית הספר לקנייני ים עכו, חברת "צים", נמל חיפה, תחנת מכבי אש
תל-אביב.

הצגה ראשונה: אוגוסט 1983.

מֵרֵד הַיִּמָּיִם כַּבֵּק שֶׁתֵּן

בבנק לאומי תמצא את צורת ההשקעה במטבע חוץ המתאימה לך.

פת"מ - פקדון תושב מקומי במטבע חוץ

אפשרות השקעה בחשבון מטבע
חוץ לתקופות קצרות של 3, 4,
5, 6, 7, 8 ו-12 חודשים. הפקדון
נושא ריבית במט"ח.
תוכל להפקיד גם בחשבון פתימי
שוטף העומד לרשותך בכל עת
וכעת במבצע. חשבון מטבע חוץ
באמצעות הוראת קבע, הנחות
מעמלת הריכיש והטבה בשער
החליפין.

קרנות נאמנות
שתי קרנות הנאמנות של 'לאומי
פאי - "טומ" ו"ענבר" מתמחות
בניירות שד' הנשחרים או
הצמודים למטבע חוץ.

תכניות חסכון צמודות לדולר

ברו תקבל ללא
כל סיכנו רווח צמוד
לדולר ופטור ממס **בכח צמוד**
דולר תקבל לאחר 3 שנים את
השקעתך והריבית צמודים לדולר
ופטורים ממס **כח דולר מודד** -
השקעה לתקופה שבין 3 ל-6
שנים, עם ריבית צמודה לדולר. כבר
בתום 3 שנים תוכל לבחור בין הצמדה
לדולר או למדד.

הכנס לסניפי בנק לאומי ושאל על
השקעה במט"ח - בצורה המתאימה לך.

בנק לאומי

למד לשונך

קלג

תשרי-חורשון התשס"ג
ברוצאת הפזירות המדעית של האקדמיה ללשון תלמוד
ערכה מרסנה בום

מפקד אכלוסין (קל"ה)

פעולה לרישום מלא של כל תושבי
המדינה בזמן נתון לשם קבלת מידע על
מניין האוכלוסין ועל מצבם החברתי
והכלכלי

פעולה לשם קבלת מידע על
האוכלוסייה כולה באמצעות חלק מייצג
ולא בפקיח כל איש ואיש

באנגלית: general
sample survey

מלי ניסוי: אוכלוסין

סקר מדגמי

עקבה

מלי ניסוי: עוקבה

קבוצת אנשים בעלי תכונה משותפת,
הנתונה למעקב ולמחקר כדי להסיק
מסקנות על השינויים, שחלו בה במשך
הזמן, למשל: עוקבת נשואים כנגד
עוקבת רוקים

באנגלית: cohort

הגירה יוצאת

יציאת תושבים למגורי קבע במדינה
אחרת

באנגלית: emigration

הגירה יוצאת של יהודים מ ישראל
מכונה ירידה.

הגירה נכנסת

כניסת תושבים למדינה למגורי קבע

באנגלית: immigration

הגירה נכנסת של יהודים לישראל
מכונה עליה

פי טי: הסם הכללי להגירה יוצאת ולהגירה נכנסת
הוא הגירה: migration

הגירה ברוּרת

הגירת תושבים, הנבררים מבין
האחרים לפי בחנם, שמציבה המדינה,
הקולטת אותם

באנגלית: selective immigration

תן דעתך:

לשון רבים של אֶשְׁרָה היא אֶשְׁרוּת על דרך ילָדָה — ילְדוּת, מִלְכָּה
— מִלְכוּת. בסמיכות ייאמר: אֶשְׁרוּת כְּנִיסָה, אֶשְׁרוּת יציאה על
דרך ילְדוּת חמד ומִלְכוּת יופי
השם עֶקְבָּה מן השורש עֶקֶב גזור על פי השמות אֶקְבָּה ועֶקְבָּה.

אונקע באביל האקדמיה ללשון העברית כשידוע לציבור ע"י

הבית הישראלי לבידוע בע"י

קבוצת הבידוע הגדולה בישראל

הסנה

שיחה עם המחזאי יהושע סובול

שאלה: איפה מתחיל הקשר שלך עם "מרד

הימאים"?

כשפרצה השביתה, בדצמבר 1951, הייתי נער בן 12. אני זוכר היטב את הרויחוּתים הערים סביב הנושא בבית, וכיצד עקבנו כולנו אחרי העיתונים שדווחו על הפתחות השביתה.

כנער הוודחתי מאד עם השובחים ומאבקים, ואופן שבירת השביתה היה מכה מוראלית קשה.

בשנת 1968 הייתי סטודנט לפילוסופיה באוניברסיטת הסורבון בפאריס.

במאורעות שפרצו בחדש מאי ראיתי מקרוב את הלהט, התקווה והמבוכה שאפיינו את הסטודנטים, ואנשי השמאל בכלל, וספגתי את האווירה המיוחדת בסיטואציה של התקוממות.

בשנות השבעים הייתי כותב "על המשמח" בחיפה, סיקרתי סכסוכי עבודה ושביתות של ימאים וקציני ים ועמיתי על הבעיות האופייניות לענף הימאות. בתקופה זו התעורר בהרצון להבין מה קרה לספנות העברית? במחזה ניסיתי לשמר את זכרונות הנעורים, את התחושות והאווירה שספגתי בפאריס של 1968 בדצמבר מאורעות השביתה של 1951.

שאלה: מתוך עיניך בעתונות התקופה, בערדיות

של המעורבים בסכסוך ובחומרו הארכיוני הרב ניתן להעלות על הדעת כוונם שונים לטיפול בנושא. מדוע בחרת דווקא בוויית של הימאים השובחים?

עניין אותי לנסות להחיות את ההתרחשות במישור של "האנשים הקטנים" ולא של המנהיגים. הרהות את הדברים מתוך המבוכה, הבלבול והלהט המאפיינים את האנשים שבפנים ולא בכחירות המדומה של הפוליטיקאים, האידיאלוגים וההסטוריונים. רציתי להראות כיצד "אנשים קטנים" שנקלעו לרגע הסטור

חיים אותו כקו הראשון שבו, בעצם, מתרחש המאבק. כרב המקרים אותם אנשים אינם יודעים אפילו מי עומד מולם ומיה המשמעות של מאבקים בחרתי להראות את הימאים השובחים כי עבורם, ועבורם בלבד, הסתיימה השביתה בשברון חלום, כפצע עמוק וכואב שהשפיע על המאבק ועיצב את דמותה של הספנות עד עצם היום הזה. עבור המנהיגים הייתה זו אפיוּדה חולפת; הם מזמן הלכו, פנו למאבקים אחרים לשביתות אחרות. אני מאמין כי אלמלא תימרנו את הימאים למאבק חזיתי יקוצו וישברו את שביתתם בכוח, היתה יכולה להיות לנו ספנות עברית אחרת לגמרי.

שאלה: למה "מרד הימאים" היום — 32 שנים אחרי?

מעבר למאורעות עצמם מעניין אותי לעסוק ב"גנטיקה" של החברה הישראלית: לבדוק היכן התחילו התהליכים. כיצד קרה שדור הפלמ"ח המפואר, שנדרש להשליך נפשו מנגד ועשה זאת ללא היסוס בגבורה ובנאמנות, מצא עצמו, שנים אחדות לאחר מכן, עומד חסר-אונים מול דור המייסדים. נדמה לי שיש כאן כשלון כפול — כשלון המנהיגים, בראשותו של בן-גוריון, שהיו שטוקים בכניית "הממלכתיות" ואפילו במחיר היסול הרוח ההתנדבותית של הישוב בימים שלפני קום המדינה, ולא הבינו שהימאים רצו בכנות לבנות את

הספנות העברית. כשלון בני דור הפלמ"ח שנדרשו לעצב את החיים במדינה הצעירה ולהטביע בה את חותמם והתגלו כבחורים תמימים בעלי חלומות יפים, אך ללא היכולת להגשים. אחד הרעיונות המרכזיים במחזה הוא משבר האמון במנהיגות: הימאים גילו שהמנהיגות הלאומית עומדת מעברו השני של המורס ועמדו בפני דילמה — להתקומם נגדה או להכנע. לדעתי, המצב במשך ובחברה בישראל עומד על סף משבר אמון דומה שיוכיל, באופן בלתי נמנע, למאבקים קשים ולשביתות כדוגמת שנות החמישים.

השתלשלות האירועים שקדמו לפרוץ השביתה

אגודת הימאים קיימת, להלכה, משנת 1936. עד קום המדינה לא כללה אלא כמה עשרות ימאים עבריים, שעברו באניות מעטות. עם קום המדינה החלו האניות להפליג בדגל ישראל. מכאן ואילך מתחילה למעשה אגודת הימאים לשמש גורם מכריע בכיבוש הים. חוזה עבודה ראשון בין אגודת הימאים לבין חברת האניות נחתם בשנת 1948. בלי הסכמת הימאים וכלי לשאול את דעתם.

בכינוס 1950 ציפו הימאים לשיפור המצב, אך גילו שהועד שבחרו חסר אונים לפעול להשגת מטרותיהם.

4.4.1951 אסיפת ימאים פתחה החליטה לערוך לאלתר כינוס נציגים, לטפל בהעלאת השכר ולקבוע תקנון.

4.6.51 הימאים בוחרים נציגות זמנית שתפעל לפיטור הועד הישן ולעריכת בחירות חדשות.

10.6.51 במשא ומתן בין הנציגות הזמנית למועצת פועלי חיפה הוחלט לקיים בחירות לאיגוד הימאים. ההחלטה לא יצאה לפועל והעניין נסחב ונגרר.

שביתת ימאים ראשונה פורצת באניה "נגבה" בנמל מרסיי. אח"כ מגיעה האניה לחיפה, המישה מאנשי צוותה מקבלים צורי גיוס, שאר השוכנים מורדים בכח משטרה והאניה מפליגה עם מפירי שביתה.

22.7.51 אניות אחרות בנמל שוכות בתביעה להכיר בנציגות הזמנית של הימאים.

30.7.51 השביתה הסתיימה, הימאים הגיעו

להסכם עם הועד לפיו יחזור כל הימאים לעבודה ובהקדם האפשרי יתקיימו בחירות. 17.10.51 נפתח הקלפי לבחירות לכינוס הימאים לפי הנוהג שקבעה ההסתדרות.

4.11.51 כינוס הימאים נפתח בהשתתפות 34 הציגים שנבחרו בבחירות חשאיות. הכינוס בוחר בנשיאות, מתקיים דיון על התקנון והצבעה הוא מאושר ברוב קולות.

7.11.51 ליישבת כינוס הימאים מגיעים נציגי המחלקה לאיגוד מקצועי. הם מבקשים הבהרות לסעיפים אחרים בתקנון, ומודיעים שלא יאשרו את המזכירות שנבחרה כלי ביורד נוסף ודיון.

9.11.51 משלחת של הימאים נפגשת עם נציגי המחלקה לאיגוד מקצועי ומזכ"ל ההסתדרות המודיעים להם כי ההסתדרות מאשרת את המזכירות, אך לא את התקנון כיוון שעליה

ללמוד את הבעיה, לדון ולהחליט לפי ראות עיניה ובזמן הנחוץ לה. הימאים ניסו להסביר את הסחבת הארוכה בעניינם, אך ללא הועיל.

11.11.51 בישיבת הכינוס תבע מנהל לשכת העבודה שלידי מפ"ח להעביר את לשכת העבודה של הימאים לבנין הלשכה הכללית.

הכינוס מודיע, חד משמעית, כי שום תיק, מסמך או נייר לא יועבר וכל לשכת העבודה תישאר בידי הימאים כמקודם. הימאים מחליטים שלא להתפור עד שלא יאשר

התקנון, וההסתדרות תכיר בנציגותם שנבחרה בבחירות דמוקרטיות חשאיות. הכינוס מקבל החלטה כי אם תוך 24 שעות לא תינתן תשובה לדרושהיהם יורו כל הימאים מן האניות.

— בצעם חתמוך השביתה לממשלה מט כז זר. עכסיו תולסל שלא תהבאו ביון.

א. ספיר   א. זיננפלד   מרדוך אשל
צבאי מוכירות אגודת הימאים במשיבת העתונאים בתל-אביב

מכנאי לצוי המסחר

אחד המהנדסים הצעירים
המפורסמים והמבוקשים על-ידי
תחומי נשאל מה מקצועו הוא
השיב - אני מכנאי.
איהו מכנאי?
- מכנאי פשוט.

**היום מתפצרים כל
מלחי הצי המסחרי**
א.ז. מנחם 19-11-51

**להחמיר את החליטה
עם הימאים**
ההסתדרות רנה בצעדים תקיפים נגד הימאים
החפשי מתגורבים ותקים חדרו חדש לימאים - גישושים לפשרה

נעצרו מדביקי
מריאת האחים
לימאים הנאכמים
תל-אביב

**קריאת אחים
לתיאום 11-11-51**

ימאים -
אתם שכונתם את צי הים
מנות העברי בלילות התפילה
הנאליים -
אתם המעושים שונקי אל
הים המורה; נשאם את צננם
עלי שכם -
אתם שמחך שרונתכם יצי
או גורדי הזרעים ביבשה והי
הורסים; צי האויב בים -
אתם קצונים ומלחים שמוטים,
מגיחי היסודות לצי ישראל
ונושאי דגלו על מי ימים -
אתם המוקעים היום כ-מספי
רי שוק שחור, כמסוכני קומי
אנצורים ומתרות ורות, כ-מח
מורי מותי והמכורקי עול
מרות -
אנו, חבריכם ביבשה הקשר
יום בכס בקשרי המאבק והי
מלחמה, כמרבנים להאמין לעי
לילות אלה!
יודעים אנו, כי לחומים אתם
על זכותו הראשונה של כל
ימאי בעולם, כי לחומים אתם
ב-צננות ובחרת וחיותי,
נגד משטר של כלי אויב המי
לך, הרשעה לאוטנו באיץ והי
נגד מרינוים מטעם של אנשי
שלטון -
אנו קוראים לכם -
1) תחזקו במלחמתכם!
מנה, לים החתר, רואים אתם
את משינויים ימים - בחיכם הדי
שותקים - אנו, העצ שכל
בכל סבבלינו קרש - אתכם אליו,
לא יחיל לתקכם ב-ימנו,
לא יזעקו צי ישראל עלינו
מ-תגורבים" במשכורת, להפרת
שחת הימאים אשר ל- חזון
המפוארת העברית מפעם לבסוף
יזכר התרם וההסגר מ-
גור הימאים הישראליים!
• תוכר הניצנות הבחרת
• יעלה הקיסור מחדש בדי
די בנותי, התוקיים של הספיר
נתו!
יצחק שדה, היים גורי,
אברהם אבינו, היים חזר,
אברהם ניניו, ירונו חתן,
שמעון צבר, סיכאל קוני,
נפתלי בוג, אורי סלע,
ורשונו פולסקין, א. ב-
יפה מתי מנה, מנה מסה
שמיר, היים גליקסטיין,
אזכר גוריאד, יונה עמי,
כול מסה ברנוביץ, נתן
שמה, אבא קובנר.

11.51 28. כמ"ד

**הימאים פנו למ. נמיר בדבר סיום המאבק
תוך כניעה של כבוד - אך לא זכו לתשובה
נסיון להשבת אניות בנמלים זרים - מגייסים אהדת פועלי הנמל**

ד. בן גוריון

**המתנדבים באניות - מפירי חבלה
ולא מפירי שביתה**

**שירות בצבא הוא
כבוד לנו, ולא עונש!**

הגובת ימאים שובתים שקיבלו צו-יגיוס לשנתיים

**אסיפה המונית של הימאים מכיעה
אימון למנהיגיהם הנבחרים**
עצרות-עם גדולות בירושלים וחיפה. נ. אשל אגלה שכן-גוריו
שלח להם יסוח וגוים לחיסול הסיכסוך, אך לאחרת
ותקבלו צווי-היגיוס לימאים

נואמי הימאים באסיפת העם בתל-אביב (מימין לשמאל: א. זיננפלד, א. זיננפלד ומרדוך אשל)

**פרשת הימאים במליאת הועד הפועל
נאיר קיבל משלחת הימאים; הצעות הישות מצד הימאים חועברו
לשימוע לועדה המארגנת; אושרו מעולות הועדה המרכזת**
מפתח הדיון - פרלאנטר של החכסור בימאות
**פ. לבון: לא יתכן שמאות בחורים
יחמרו המדינה מקשריה עם עולם החוץ**

**שום משורר
לא יכתוב
נגד הימאים**
ח.פ. - דבריו באסיפה
בדומה הרגיש א. שלונסקי, כי
הוא סתם שהמנסים לרוא את
הימאים לא ימצאו משורר
שיכתוב נגד הימאים, אין משור
וד צברי שמשורר יהיה גניטום
כדי להשפיע קול גני-חי
מאיימי - אבא,
תוך ביחודת העתה אבא
א. שלונסקי באסיפה, כי הוא
רוצה לזכר שיהיו גם חברי
העני הלוטני!
הוא ציין שהימאים הם תובלים ורובי
התובלים ואלים יש מאשימים או
חם כסחוללים. הוא הביא את
החברים לשעשום תוקפוקי;
בבניין קל הם תובלים בבניין
פילי - הם תובלים -
כן ציין שלונסקי את דרכו
של ראש הממשלה שלא להשי
תמש כלל במלה "אתי" שנהג
זה ציין שלונסקי כלישון בלי
"ליתאית" (רמו למוטב אפיק).

הזכנסת קוראת לימאים להפסיק ההשבתה ולחזור לעבודתם בצי

ד. בן גוריון בסיטום הדיוויל על הימאים
לא יהיה שלטון האגרוף במדינת ישראל

במסגרת מקומו של שר התחבורה הנערך מן האו"ם, הציגה לזכנות אל הימאים שיטתו את השבתה של הצי הישראלי לאחר שתוספק ההשבתה אשמת ברצון של עוד אחיה שר התחבורה, המענות והתביעות שיש לימאים אם יש להם כאלה - במליום אלה טחא אתוצע כפופת ד. בן-גוריון, את דבריו-התשובה למעשה-ההשבתה על הפקדון בימאות, בהמשך נאמרו השמות אהודה המורה לאהוד הרומים, דהמריע בענין מאמצינות אנרופים, במשלת ישראל לא תס-בול שריות אנרופים רמיינים - האהיר ראש המשלת.

בן גוריון מבטיח להחזיר לעבודה כל הימאים
הזכנסת קוראת לימאים להפסיק את ההשבתה של הצי הישראלי

בישיבה מיוחדת תדון הממשלה
על ההתפרעויות בחיפה

דבר היום

מ. ד. / הפסקת ההשבתה |
של צי-האגרוף הישראלי, אשר חסר עזרה רוחת וגרמת זעזועים חתי פרעיות, באה כנקבות הפעלת כל אונות זצי בעלי-מגדרי החס תררות, ולאחר שנעשה ברור לפני הדות הימאים, כי השבתה פועדת לפני התפררות גמורה, לא וועיל הצטרפות ריבות הצטרפות-הצוותן של ד.ב.ג. הימאים ושל עתונות תאר פרעיות, מיטק ומשטאל, אשר חתם ידעו הימאים לטובא אשאר לפני שי התחמדות החובלה, הימאים כנענו לפני לחץ המציאות ולאחר לשפוט על ידי סוף העמולה פני-לחתי, הימאים ומריכיהם נסוגו לפני כוחו המאורץ של הפועל והפניו בלא, אשר הפעיל - מאמצעות המסודרת העליונים של תנועת העבודה - את מלוא כוחו המוסרי והארגוני, לפני חזל את ציינו העצמי שיתוק כללי, "מוכח" דוח הימאים המפלגות הוליסיות שהעמידו את עצמן לרשותה וכל יתר הגורמים שיביטקו להיבנות מוסכסו זה - נהלו כשולן שלם.

שבתת הימאים מתפוררת
קצינים ומלחים תובעים לחזור לעבודה

בניוס הימאים החליט על הפסקת השבתתה
היום אספה כללית של השותבים. - כל הימאים יחזרו לעבודה

נסתיימה שבתת הימאים
אסיפה כללית של הימאים אישרה את תנאי ההסכם
מת מוסר "הארץ" בחיפה

השבתה מועדת קובל המון הכר את התועה הכיחובל על האנויים, תלי אביב י אהרונוביץ (אויס"א) שניה רבהחול של "ציאת אירופה" אנו יסוד לייאום, ויום המשלת י"ד ראל נלה, במדינת צויל, מיהת י"ד השבתה לייבצע חטוב - לנקות את האוניות מליבוע המדינה" אבר, אוי"ק, כמחית נאווה, הוא מחת בקורת תורפה על חלק מן העטונות אשר הציגו לעולות כלייל הוא נתן סקוה לא לענין את חזל העברי בבל הכיחוב על האנויה.

אנו נאיים בדנין זהה והכנסנו אורנו עוד מיום קמה המדינה, כיטו התעסקה וארש לא יגורו מאחנת את האגודה הוואית - אמר.

אך אהוד הקצועית מה כהיר מלימת ממי גרות הימאים ארעם ורשית ההשבתה ענוו קתק גם את ענינו - להפסיק אוי"ק.

הואק חנו הורשטי, כי בניסוחית ייטת הקצינים הוליתו שיאקו ב"י בעה ואלו חילפו את סקטוריהם אלו על אל על דובר המדינה ד.ב.ג.התובעים אמרו ככינון כי מה שנעשה זה היסור הימאות העברית

דבר יום ו' 30.11.51

היכן החבלה? / נתן אלתרמן

(כמה נקודות סתומות שכדאי לו לציבור לעמוד עליהן)
בסכנון הימאים כבר עוטה צמחיה עבה של עתונות ומכעד לערפל שבכתב ושבעל פה קשה לראות את פניו כמו שהם. לא מעצמי נתעוררות לחתות על סיכנון ולכרר את עיקרו. לפני שבדע פנה אלי מיכה פרי, מי שהיה ממפקד "ציאת אירופה" תש"ז וכיום הוא נתון ללימודיו וחד אל קשר עם הים. הוא ביקשני שנסנה ותחדור יחד אל עבי הענין ואם אפשר גם נביא לידי מגע את הגורמים, שמעתי ועניתי לו.

במשך השבוע מאז שיתחנו הראשונה נפגשנו עם אנשים וגופים שגורל הסכסוך בידיהם. במשך שבוע זה נתבררו לי דברים שאני רואה חובה לעצמי להביאם בפני היציבור. עוד לפני שבוטעים נפגשו הימאים, אלה הקרויים "מחבלים" ו"אויבי המדינה", עם מזכיל ההסתדרות והסכימו להכרעתו בעניינים השנויים במחלוקת. בגמר אותה פגישה היה הסכסוך מחוסל למעשה.

אחר כך החריפו הדברים, השביתה פרצה, הימאים הורדו בכח מן האניות ובמקומם נתקבלו "מתנדבים", שהם כעצם מפזיר שביתה.

הסכסוך, גם נפשיט ממנו לרגע קט את מעטד החשדות כבוונות אופל של הימאים לחבל בצי ובמדינה, סובב איפוא, בעצם, לדעתי, על נקודה אחת ויחידה: זכורם של הימאים לשוב לעבודתם.

הממשלה וראשי ההסתדרות רשאים בהחלט ואכן אף חובתם היא, לא להתעלם מכל חשש וחשד של כוונות הרס וחבלה בצי המסחרי, כמו בכל מקום אחר במדינה. אבל חשד זה, גם אם הוא נטוע בליבם עד כדי ודאות, עוד אינו נתון להם בשום פנים את הרשות לכפות על העם במדינה את המחוזות שכפו עליו בימי האחרונים. לא כל שכן כשיש סימנים ברורים שהסכסוך לא היה מכוון להרס וחבלה.

שמענו שהממשלה אחזה ותאזה בכל

האמצעים שבידיה להפעיל את הצי, אך היציבור צריך שידע עובדה פשוטה וברורה: הצי היה נכון ועודו נכון לפעול גם בלעדי אמצעים אלה, הצי היה נכון ועודו נכון לקבל מרותה ושיפוטה של ההסתדרות אחרי שיישובו אנשיו אל האניות. מכיוון שכך הרי שאמצעים אלה סופם באים לא להפעיל את הצי, כי אם לפתור סכסוך הסתדרותי ולשנות מבנה של אגודה מקצועית. אפילו נניח ששינוי מבנה האגודה הוא הכרח לשלומה של ישראל, הרי דרכי הפעולה המחשישים בנמל חיפה את מחוזות הגירוש מזמני ההעפלה, יש בהם ככל זאת משהו המגדיש את הסאה. דרכים אלה צריכות להיות אמצעי אחרון שכאחרונים, עוד יכולים אנו להרשות לעצמנו מידה רבה יותר של אוך-רוח וקור-רוח. היציבור רשאי להבוע זאת בכל תוקף מאת המכלכלים את עניינו.

בשם היציבור הוראה כחודה בהשרף עוד גשר אחד של חבנה ואחזה בארץ הוואית; בשם בטחונה, כוחה ושלומה של המדינה שאינה צריכה קרעים נוספים על קרעיה - בשם כל אלה תתעורר ותצא נא מפי העם הקרואה של קברניטיו ליתר מתנתת וצוללות הדעת.

כ"י יסג
עם כקאון

REVLON

יהושע סוברל

נולד ב-1939 בתל-מונד שבשרון. בוגר בית הספר תיכון חדש בת"א. חניך תנועת "השומר הצעיר", שרת בנח"ל. היה חבר קיבוץ שמיר בין השנים 1965-1957. בוגר אוניברסיטת הסורבון בפילוסופיה. מחזותיו: "הימים הבאים" — הוצג ע"י המעבדה למחזאות מקורית שלידי תיאטרון חיפה. "סטאטוס קוו-ואדיס", "סילבסטר 72" (1974), "הג'וקר" (1975), "ליל העשרים", "עצבים" (1976), תיאטרון חיפה, "גוג ומגוג שאו" (1977), תיאטרון חיפה בשיתוף עם בימת צוותא. "חזרה בתשובה", בימת צוותא (1977), "דיירים", תיאטרון חיפה (1978), "הביתה הביתה", "ליל כלולות", תיאטרון הבימה (1980), "סטריפטזי אחרון", בימת צוותא (1980) "מלחמת היהודים" (1981), תיאטרון החאן, "אחרון הפועלים", תיאטרון בית ליסין (1982). "נפש יהודי", תיאטרון חיפה (1983)

נולה צילטון

נולדה בניו-יורק. במאית בקבוצת התיאטרון נוה צדק. בין המחזות שביימה: "רו קיום", "הימים הבאים", "מה אני חושבת על המלחמה", "עצבים", "קריזה", "סוף המשחק", "סילבסטר 72", "הג'וקר", "ליל העשרים", "הקייטנים", "גוג ומגוג שאו", ו-"סוף המשחק בקרית גת". עבדה עם קבוצת הפרוייקט של תיאטרון חיפה בקרית שמונה. ביימה גם את "נעים" עפ"י א.ב. יהושע, "אופנים לשנה", "אחרון הפועלים" בתיאטרון בית ליסין, "אדם בן-כלב" ו-"נשים מוכות" בנוה צדק.

עדנה סוברל

לידת חיפה. בוגרת הסורבון בפקולטה לתולדות האמנות. עיצבה תפאורה ותלבושת להצגות: "דיירים" בתיאטרון חיפה, "אשה בתוך אבטיח" בתיאטרון לילדים ולנוער, "נקודה" ו"אדם בן כלב" בקבוצת התיאטרון נוה-צדק, וכן עיצבה תלבושות להצגות: "אחרון הפועלים" בתיאטרון בית ליסין ולהצגה "נפש יהודי" בתיאטרון חיפה.

פליס רוס

לידת ארה"ב. בוגרת אוניברסיטת "ראטגרס" ו"סטודיו לעיצוב פולקוב" במגמת עיצוב תאורה. בין ההצגות להן עיצבה תאורה: "קשר דם", "מדובר בוודים" ו"סכסוכים" בתיאטרון באר שבע; "סטריפטזי אחרון" בצוותא; "מחלקה שלוש כיתה אחת" ו"הפטריוט" בקבוצת התיאטרון נוה-צדק. כיום עובדת פליס כמעצבת תאורה בחברת "דנאור".

יענקל'ה בן-סירא נולד בכלגיה. למד באקדמיה לתיאטרון בפאריס. הופיע בתיאטרון "האהלה" בהצגות: "תעלולי סקפן", "אגדת התורף" ואחרות. בתיאטרון הקאמרי: "הנפש הטובה מסצ'ואן", "הקמצן" ועוד. בתיאטרון חיפה: "החילל האמין שוויק" "המכתב האבוד" ובתיאטרון הבימה ב"תל אביב הקטנה", "הולילה השנים עשר", "חלום ליל קיץ" ובהצגות אחרות. ממייסדי "רביעיית מועדון התיאטרון" שעם חבריה שר, שיחק והצחיק במשך 10 שנים. הופיע בסרטים רבים ביניהם: "סאלח שבתי", "ארבעינקא", "רק היום" ועוד.

איציק וינגרטן

יליד רחובות, שחקן ובמאי בתיאטרון חיפה, שיחק בהצגות: "נעים", "סורגים", "אופנים לשנה", "ביים את ערב של אגדה". השתתף בכתיבת המחזות "סורגים", "סוף המשחק בקרית גת", "אופנים לשנה" ו"קריזה". בקבוצת התיאטרון נוה-צדק ביים את "מחלקה שלוש כחה אחת". שיחק בהצגה "עבירת מוסר". בתיאטרון בית ליסין ביים את ההצגה "קשר אייר". משתתף בטלוויזיה בכתיבת הילדים: "ארץ מולדת", "שמיניות באויר" ו"סיפורים בראש".

עזרא כפרי

נולד בשנת 1941 בקבוץ עין החורש. למד בתיאטרון אצל נולה צילטון, בחוג לתיאטרון אוניברסיטת תל אביב ובקבוצת הפרוייקט של תיאטרון חיפה. בתיאטרון חיפה השתתף בהצגות "ליל העשרים", "גוג ומגוג שאר", "שרגא הקטן" ועוד. שיחק בסרטי קולנוע ביניהם: "ג'וקר", "מסע אלונקת" ו"הלהקה".

רוברטו פולק

נולד בארגנטינה. עם סיום לימודי התיאטרון באוניברסיטת ת"א הצטרף לפרוייקט התיאטרון לנוער שפעל בטבריה, חזרו ובית שאן. ממקימי תיאטרון "מפגש". שיחק בקבוצת התיאטרון נוה-צדק בהצגות "אדם בן כלב" ו"מחלקה שלוש כחה אחת". מופיע בתיאטרון בית ליסין בהצגה "קשר אייר". השתתף בסרט הקולנוע "אות קין".

אבי פניני

בוגר בית-הספר לאמנות הבמה "בית צבי" שיחק בהצגות "אסקוריאל" ו"הנסך הקטן" בתיאטרון אסקוריאל שליד אוניברסיטת תל-אביב, בהצגת "החמורים" בתיאטרון חיפה, "ליל המרצחים" ו"ד"ר פאוסט" בתיאטרון הבימה.

בעשר השנים האחרונות הופיע בתיאטרון החאן במרכז הצוותי, בנייה: "משרתם של שני אדונים", "שבעת הקבצנים", "ראשומון", "הרפתקאות החייל איבן צ'ונקין", "אילומינטוס", "סקופ" ועוד רבות אחרות.

ארטן צדוק

נולד ברמת-גן. בוגר ביה"ס לאמנות הבמה "בית צבי". הופיע בתיאטרון לילדים ולנוער בהצגה "בן הסולטן". בתיאטרון חיפה בהצגות: "סורגים", "אופנים לשנה", "סופמשחק בקרית גת" ו"בובה". בתיאטרון בית ליסין בהצגת "החוריה הישראלית". שיחק בסרט הטלוויזיה "חתום לכל החיים" ובסרטי הקולנוע "אות קין" ו"לא לשידרור".

גדעון שיריץ

נולד בתל-אביב ובגיל צעיר עבר לקיבוץ נבעת חיים איחוד. שם הוא מתגורר גם כיום. עבד בכימת הקיבוץ כשנה, ולאחר מכן למד בחוג לתיאטרון בסמינר הקיבוצים. במסגרת הלימודים, השתתף במחזה "תעלולי נישואין" בתיאטרון הבימה. במשך שנתיים עבד בקרית שמונה, בתיאטרון הגליל, ושם שיחק במחזות: "שורים ושורים יותר", ו"תל חי — 20". שיחק בהפקת התיאטרון לילדים ולנוער "מצבה", שהועלה במסגרת "פסטיבל תל-אביב". מופיע בתיאטרון בית ליסין בהצגה "קשר אייר".

חייג והצטרף

**מעכשיו אתה יכול
להצטרף
לתכנית המנויים,
מהקורסא בביתך
ובשעה הנוחה לך.**

אתה מתחיל לטחן, מיד עם קבלת אישור חברת הארטי שלך, והשבוע מחויב בתאריך החיוב הרגיל של כרטיס האשראי שברשותך. מספרד בהרבה נכנס באופן אוטומטי על ידי המחשב, והוא ישר שולך כל עוד הרבה בו. תוכל להצטרף לתקופה בלתי מוגבלת על ידי חיוב חודשי של חשבונך.

איך לך כרטיס אשראי?

לשיתוף עומד השירות הטלפוני המיוחד, בו יקבלו ממך את פרטיך וכל השאר ייעשה עבורך. ע"י אנשי תכנית המנויים, עבור ימים מספר תקבל לבידוק את סוגי ההשתמרות שלך במטלה ומעמדן לחשבון. כל שיעור משותף הוא, להורף התמדה ולשלוח את הטופס למען הרשום על המטבה. וכוון שתכנית המנויים חשבת על המטבה. האליר עד הרטיס האחרון - הבול, גם את על המטבה.

נלקט 24 שעות ביממה!
תל-אביב - 03-291956 (תל-ביס)
ירושלים - 02-233115-9 (מגי'קת)
חיפה - 04-88794-6 (מגי'קת)
04-245871

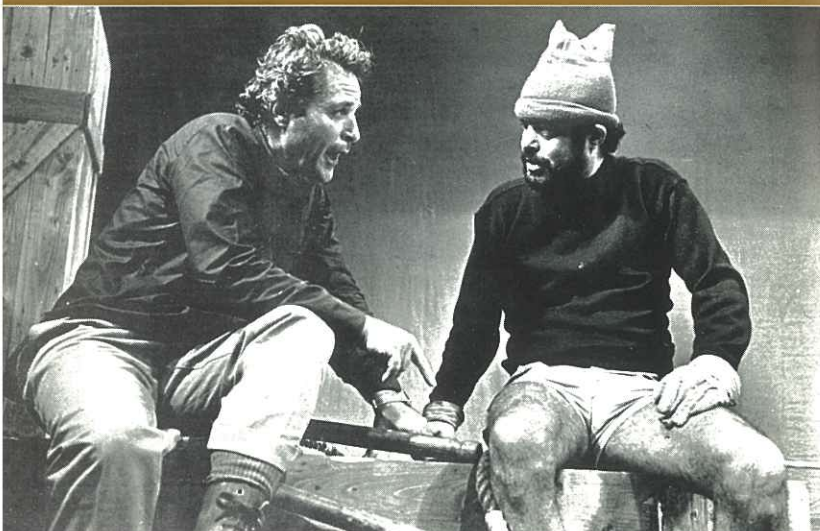
נא להיכנס

תכנית המנויים מעניקה למעטרפים אליה, שירות מיוחד אשר נהני למכר גם את התוכן ההצטרפות לחייה נעימה והלגנטי במיוחד. איך כרף דולאן טופס התשתיות, איך כרף אלוני קולנו המיוחד? לשולחך אל הטלפון, כל שיעור של השמרת הליחוי.

מחויב כרטיס אשראי?

אם יש לך כרטיס אשראי של ישראלית, וזהו את דיוגני קליבו, וכן לעצמך את כרטיס האשראי. מ"מ תיעוד וזהו, מספר חשבון הבנק שלך ומטבת המנויים -

ירושלים - 02-233115-9 (מגי'קת)
חיפה - 04-88794-6 (מגי'קת)
04-245871

חייג 3,5 מיליוני שקלים
תכנית המנויים של מפעל הפיס מעניק לך סמלת זמני מרחים כדך מיליוני שקלים. פיס ראשון כדך 3,500,000 שקלים והנהלת חרשיות מיוחדת למנויים מכלד (כלי כל השתמש סוף). זה תוכל לנכות בדירה אלגנטית.

ויש דרכים נוספות להצטרף

היכנס עד היום לסיני הבנק שלך, או לאחת מהתחנות ההרשמה של תכנית המנויים, מלא טופס יעיסור אווון במילים תוכל להשתתף בתכנית המנויים גם באמצעות הוראת קבע שתתן בסניף הבנק שלך.

משי באתר המנויים

**תכנית המנויים של מפעל הפיס.
משחק אלגנטי!**

תיאטרון בית ליסין

בית ליפפה

בשיתוף "גרבר הפקות"
גאים להציג

מפעל המנויים עונת 84-83

מה ברפרטואר

"מרד הימאים"
מאת: יהושע סובול
במאית: גולה צ'לטון
משותפים: יעקב בן-סירא,
איציק ויינגרטן, רוברט פולק,
אבי פניני, ארנון צדוק, גדעון
שירון.

חנה מרון בערב שירי מרלן
דיטרין

"ענקי שולי" (שם זמני)
מאת: טרי גונסון
במאי: גדליה בטר

"עתלה"
מאת: יצחק בן-נר
עיבוד לבמה: איציק ויינגרטן

"טרפורד טניו הטורפת"
מאת: קלייר לוקהאם
במאי: דני ענבר

"כמעט חזקה"
תבנית היחיד של גילה אלמגור
בשירים מקוריים ומתורגמים.

למה כדאי?

- * המקומות הטובים ביותר באודיטוריום חיפה שמורים לבעלי כרטיסי המנוי.
- * חיסכון כספי עצום.
- * תכניות חודשיות על הארועים השונים תישלחה לביתך.
- * ארועים מיוחדים למנויים.
- * הגנה מפני עליית המחירים.
- * למחירי המנוי תינתן הנחה מיוחדת בעונה הבאה.

עם רכישת המנוי אתה נהנה מכל היתרונות.

* חמש הצגות מתוך הרפרטואר העשיר והמגוון של בית ליסין, מתוכן שתי הצגות בחירה.

* שני סרטי איכות ו... כוס יין.
* 10 תלושי הנחה להצגות ולמפעי בידור מהארץ ומח"ל.

* לראשונה ההצגות גם בימי ו'.

מה קורה?

תיאטרון

מיטב היוצרים והאמנים של הבמה הישראלית בהצגות מקור ותרגום, רפרטואר איכותי ומגובש מבחינה רעיונית, חוויית תיאטרון נדירה.

קולנוע

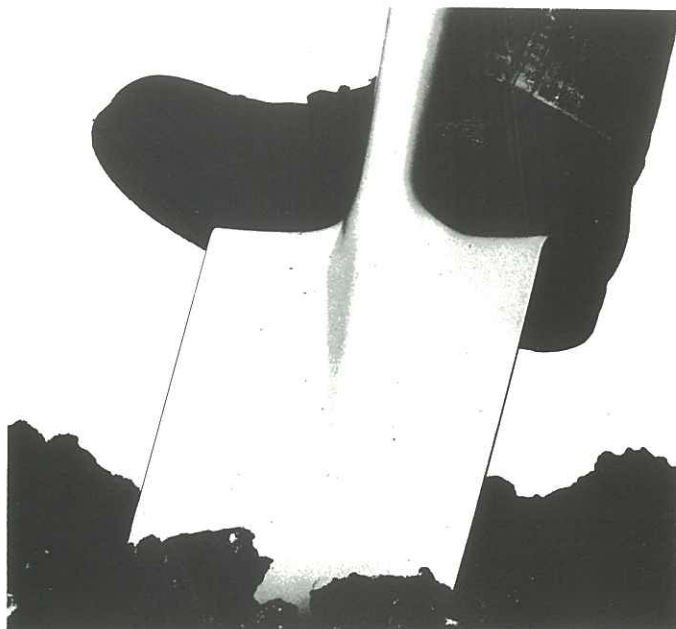
קולנוע של סרטי איכות עם כוס יין ובאירה אינטימית.

אולם

ההצגות התקיימה באולם המפואר של אודיטוריום חיפה לנוחותכם - חידוש מיוחד בימי ו' תתקיימה הצגות באולמות אחרים בעיר.

אירועים מיוחדים

אירועים מיוחדים יתקיימו לקהל המנויים.

יש עם מה לעבוד איסון

איסון מילרית בע"מ

אבן גבירול 2 ת"א 64077
טל' 03251448, טלפקס 341474
במפעל קרייתצ'ק טל' 051825181

איסון, כלי עבודה להקלאות לבניה ולגן, קשיחים, עמידים ומעוצבים היטב. כשיש לך איסון אתה על קרקע מוצקה. איסון, סדרת כלי העצרת איסון, ספק הפלדות הגדול בישראל.

ניתן להשיג בחנויות מוכרות של יצוד. חקלאי וכלי עבודה.

נחם עזרוביץ תל אביב

בירה ומצב רוח

התכנית "בירה ומצב רוח" התחילה כתכנית רדיו פומבית בהנחייתו של יעקב אגמון ושודרה במשך חמש שנים מידי שבוע בקול ישראל

התכנית נערכת בנוכחות קהל ובהשתתפותו הפעילה, מפגישה ציבור עם ובחירו (שרים, חברי כנסת, ראשי ערים ואנשי ציבור אחרים) ומביאה בפניו קשת רחבה של מראיינים מהזירה הפוליטית, מתחומי החברה ומעולם האמנות וההגות. העיקרון המנחה את התכנית הוא מיקרופון פתוח לכל דיעה, כמה חופשית לכל אדם, סובלנות ונכונות להאזין לדברי הולת. עוד בתכנית — ראיונות טלפוניים "חיים" המועברים דרך מערכת ההגברה לקהל, סרטים דוקומנטריים ושיקופיות באיורה של חדר מערכות חדשות.

למצב הרוח המרומם ולאירה המיוחדת אחראית "מבשלת שיכר לאומית" המלווה את התכנית מראשיתה ובאדיבותה הנחה הקהל משתיית בירה מכבי חיים בהפסקה.

בירה מכבי חיים

בדבר הזמנת תכניות

בירה ומצב רוח

נא לפנות למשרדי בית-לסין בת"א

234374-246246

243944

לטוס אל על / מלים ולחן: נעמי שמר

פזמון חוזר
לטוס אל על
ולהזות על הנס
של קפיצת הדרך
בכל יום
ויבאו פרקת-שלום
עם שחר להמריא
אל על
לצ'לי מנייה נהדרת
אשר לא תחבל
לטוס אל על
לטוס אל על

לטוס אל על
הנה ממוך ענו ונשם
בין עיפלים תופיע קשת
סימן ואור
לטוס אל על
ובשלים לשוב הביתה
ואתה יופי של טיסה היתה
להתראות

לטוס אל על
למזוא נחוב בחוף התכלת
ועל גבי מרבר-הפלא
הנעלים
לטוס אל על
להיות מהיר וקל פנשר
ובאורי למתוח נשר
אל העולם

לטוס אל על
צפור-הנסף הגורלה-לה
הנה נוסקת ועולה-לה
מעבר ים
לטוס אל על
לטוס מרתה ונרוקה
פרים יתנבסוירג ורומא
ואמטרורם

לו - ו - חג - סף - כ - ה - נור - צ - על - אל - טוס - ל
 la - tus EL - AL - tei-por ha - ke-sef hag-do-
 - בר - ע - ל - לה - לה - ע - י - ק - ס - נו - נה - לה - לה -
 - la - la hi-nei no-se-kef ve-o - la - la me-e-ver
 י - ר - ו - ח - ר - מ - ט - ל - אל - טוס - ל
 yam la - tus EL - AL - la-tus mia-fa-cha ve - da-
 - טו - א - ו - ו - בור - נ - ה - יו - ר - ס - מ - מה - רו -
 - ro - ma Pa-ris Yohanesburg ve' Ro - ma ve' Am-ster.
 ר - ר - ה - נ - ק - י - של - נ - ה - על - ר - ד - מ - הו - ל - על - אל - טוס - ל - ד - מ -
 .dam la - tus EL - AL u'ho-dot al ha-nes shel kfi-tzathaderech
 ח - ר - ש - ע - ל - י - ח - מ - ב - ר - מ - ו - י - י - ח - כ - ל - ב -
 be - chol yom - u'ch-mo bir-kat sha-lom - im sha-char
 ש - א - מ - ר - ה - ו - נ - ה - נ - ג - ל - י - ע - ל - על - אל - ר - א - מ - ל -
 le - ham - ri EL - AL li-tali-lei man-gi-na ne-he-de-ret a-she-
 על - אל - טוס - ל - על - אל - טוס - ל - אל - טוס - ל
 lo tech-dal - la - tus EL - AL - la - tus EL - AL

יש לנו תכנית לכל תכנית שלך

מגוון תכניות החסכון של
בנק הפועלים מאפשר לך
לבחור את זו המתאימה לך
תכניות חסכון צמודות לדולר
או צמודות למדד, למחירי
הדירות או לריבית הנבונה,
תכניות המשלבות ברירה בין
אפשרויות הצמדה, תכניות
בהפקדה חד פעמית או תכניות
בהפקדות חודשיות.
הכנס עכשיו לסניף הקרוב של
בנק הפועלים ופנה אל
ימץ השקעות.
אחת התכניות שלנו
דאי תתאים לתכנית שלך.

בוא לגדול איתנו.

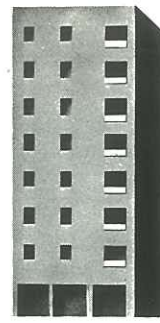
בנק הפועלים

**בוא היום לשיכון עובדים
וקבל את הסיוע המוגדל**

ירושלים: דח' 8770, 70-233396
תל-אביב: דח' 7777, 58 (ד' אליהו) 70-04-660915
אשדוד: דח' 25, 04-660915
באר-שבע: תרכ"ו הרב, 07-72540

03-390721
056-312167
057-72540

איזור

שיכון עובדים בונה בכל רחבי הארץ בערים הגדולות ובאזורי הפיתוח. 91% מהבניה של שיכון עובדים - ליעדים לאומיים!

סה"כ בנתה שיכון עובדים כ-150,000 דירות ברחבי הארץ בהם גרים למעלה מ-1/2 מיליון איש. 69,000 דירות לעולים חדשים, משפחות ברוכות ילדים ולתכניות שפור אמצני דור. 45,000 דירות לוגות צעירים. 22,500 דירות בערי פיתוח. 13,500 דירות למכירה חופשית.

היום קלי יותר לקנות דירה בשיכון עובדים עם תכנית הסיוע המוגדל.

אתה יכול לבנות עלינו. בכל מקום.

קצת שמונה	תענה	נס ציננה
נהרה	כפר-סבא	אנשיות - רחובת
עכו	הרצליה	יבנה
כרמיאל	הוד השרון	מזרית בתיה
טבריה	פתח תקוה	גדרה
קצית ים	בגעת שמואל	אשדוד
קצית חיים	תל-אביב	רמות - ירושלים
קצית אתא	תל-אביב - רמת אביב	תלפיות מזרח - ירושלים
רמות ספיר - חיפה	נוה עפר - ים	גילה - ירושלים
מגרת עילית	בת ים	מעלה אדומים - ירושלים
זכרון יעקב	חולון	אשקלון
פרדס חנה	קצית בן גוריון - חולון	קצית גת
קצית נרדאו - נתניה	ראשון לציון	באר שבע
כפר יונה	קצית ראשון - ראשון לציון	ערד
	לוד	

שיכון עובדים
חברת השיכון הראשונה בישראל

מגדל חברת הביטוח היחידה עם-

קצמה

לא במקרה
כי את השירות המוביל, את היחס האישי, ואת התוצמה הממוינת של "מגדל", אי אפשר למדוד רק בחספסים, ומשמר כלי ליום ומכירת ביטוח חודשית ומתמדת. בוא אתה "קצמה" ואתה תוכל לראות את התוצאה הממשית. בוא אתה "קצמה" ואתה תוכל לראות את התוצאה הממשית. בוא אתה "קצמה" ואתה תוכל לראות את התוצאה הממשית.

קצמה
למשתתפי פנסיה מקיפה, כלומר: הכנסה שוטפת במקרה זיקנה, ובתואר מוות, ותוכנית שממנה תשלם את דמי הביטוח, באפשרותך לקבוע את גובה החשלוס ואף להפיק תשלומים וכוונותיך שמור, כ"י"ד"ח" אתה רוכש לעצמך את "התאם הסוציאלי" שאהה י"ב לעצמך ולמשפחתך. עצמאי חפוס "י"ד"ח"

היא המסגרת היחידה המבטיחה לעצמאי או למשתתפי פנסיה מקיפה, כלומר: הכנסה שוטפת במקרה זיקנה, ובתואר מוות, ותוכנית שממנה תשלם את דמי הביטוח, באפשרותך לקבוע את גובה החשלוס ואף להפיק תשלומים וכוונותיך שמור, כ"י"ד"ח" אתה רוכש לעצמך את "התאם הסוציאלי" שאהה י"ב לעצמך ולמשפחתך. עצמאי חפוס "י"ד"ח"

היא המסגרת היחידה המבטיחה לעצמאי או למשתתפי פנסיה מקיפה, כלומר: הכנסה שוטפת במקרה זיקנה, ובתואר מוות, ותוכנית שממנה תשלם את דמי הביטוח, באפשרותך לקבוע את גובה החשלוס ואף להפיק תשלומים וכוונותיך שמור, כ"י"ד"ח" אתה רוכש לעצמך את "התאם הסוציאלי" שאהה י"ב לעצמך ולמשפחתך. עצמאי חפוס "י"ד"ח"

קצמה
לעתידי בטוח
פנסיה לעצמאים